Intervju

O čem govori to poglavje?

Za intervju se moraš navadno dobro pripraviti. Intervju je lahko samostojen izdelek ali pa je del kakšnega filma (npr. dokumentarnega). V tem primeru moraš razmisliti tudi, kakšna je njegova vloga v tem filmu. Ponavadi pa si moraš biti na jasnem o naslednjih stvareh:

- kakšna informacija naj bo podana skozi intervju,
- boš intervjuval le eno osebo ali več hkrati, ker so med seboj povezane,
- želiš z intervjujem dobiti / prikazati tudi čustvene odzive intervjuvancev in kako boš to dosegel,
- katere izjave intervjuvancev potrebuješ (kaj naj v intervjuju povedo) oz. kaj pa želiš imeti kot off zvok, s katerim bo dogajanje pojasnjeval novinar (naracija / pripoved),
- kaj je ključna tema, okrog katere bo zgrajen intervju, in kako je ta umeščena v film, če bo le-ta del filma,
- katere odgovore pričakuješ in kako jih boš umestil v film.

1. Pripravi vso potrebno opremo in še enkrat preveri, ali imaš s seboj res vse in ali vsa oprema tudi brezhibno deluje, nato se odpravi na lokacijo snemanja.
2. Še enkrat preglej vsa vprašanja, o njih se lahko posvetuješ še s kom iz snemalne ekipe.
3. Intervjuvancu daj pred snemanjem na vpogled vprašanja, če to želi in če jih ni dobil že vnaprej.
4. Najdi zanimivo in ustrezno lokacijo za snemanje. Za lokacijo je pomembno naslednje:
    - dobra svetloba (naravna ali umetna),
    - zelo malo zvokov v ozadju,
    - prostor naj bo vsebinsko vezan na temo intervjuja ali osebo, ki jo intervjuvaš.
5. Ustrezno postavi intervjuvanca, novinarja (spraševalca), snemalca in osebo zadolženo za zvok:
    - Odloči se, ali naj bo spraševalec v sliki viden ali ne (Je spraševalec pomemben za zgodbo filma?).
    - Če je spraševalec postavljen levo od kamere, naj se intervjuvanec obrne rahlo desno glede na kamero ter se kadrira v desno stran slike (pravilo tretjin) oziroma obratno, če stoji spraševalec na desni strani kamere.
    - Kamera naj se nahaja v višini oči intervjuvanca.
6. Opomni intervjuvanca, naj bo med intervjujem pozoren na naslednje:
    - naj ne gleda v kamero, ampak v spraševalca.
    - intervjuvanec naj tudi odgovarja v celih stavkih, ne samo z ‘Da’ ali ‘Ne’,
    - intervjuvanec naj poskuša odgovarjati tako, da vprašanje delno povzame v odgovoru (npr. če je vprašanje: ‘Zakaj sodeluješ v projektu XY?’ je lahko odgovor: ‘V projektu XY sodelujem, ker …).
7. Bodi pozoren, da intervjuvanec te nasvete upošteva. Če jih ne, jih ponovi še enkrat. Bodi pozoren tudi na odgovore, ki jih dobiš. Po potrebi postavi isto vprašanje še enkrat ali postavi podvprašanje. Podvprašanje ‘Zakaj?’ je dostikrat v pomoč.
8. Dogovori se za občasno spremembo filmskega plana med snemanjem. Vnaprej lahko določiš, pri katerih vprašanjih boste naredili premor in spremembo (npr. vsaka tri vprašanja). Posnemi tudi nekaj detajlov rok, da jih uporabiš v montaži za pokrivanje rezov. Če snemaš samo z eno kamero, to stori po snemanju, medtem ko se z intervjuvancem pogovarjaš kaj drugega.
9. Poskrbi tudi, da od intervjuvanca dobiš pisno dovoljenje za objavo posnetka (izjavo o strinjanju).
10. Ne pozabi narediti nekaj slikovnega materiala vezanega na lokacijo snemanja ali temo, ki ga boš po potrebi lahko uporabil v montaži.

Katero opremo potrebuješ?

Kamera

Intervju lahko posnameš s katero koli kamero, da pa dobiš lepše posnetke, je dobro uporabiti stativ. Kamerman naj se poprej spozna s kamero in razponom zooma, da lahko oceni, koliko se lahko intervjuvancu fizično približa oz. od njega oddalji, da dobi vse potrebne posnetke (različne filmske plane in rakurze), ne da bi se s kamero fizično premikal.

> *Več o filmskih planih, rakurzih in objektivih, ki so ustrezni za snemanje intervjuja, si lahko prebereš v poglavju Kamera – osnove in Kamera – napredno.*

Luč

Če na lokaciji snemanja ni dovolj razpoložljive svetlobe, je potrebno postaviti dodatno luč (uporabiš lahko le dodatno luč na kameri ali postaviš več reflektorjev in narediš tri- ali štiritočkovno osvetlitev; če imaš na voljo le en močan reflektor, ga lahko npr. usmeriš v strop, da dobiš enakomerno osvetlitev). Če ne veš, kakšna svetlobna situacija te pričakuje na lokaciji, vzemi s sabo dodatno luč, za vsak slučaj.

> *Več o osvetlitvi si preberi v poglavju Osnove osvetlitve.*

Zvok

Za snemanje zvoka imaš na voljo več možnosti, izbira je odvisna od postavitve intervjuja in tega, kakšno opremo imaš na voljo.

Najboljši prostor za snemanje je seveda prostor, v katerem vlada tišina, vendar je za določene intervjuje bolj ustrezno, da so posneti na lokaciji, kjer se slišijo tudi zvoki okolice. Če na primer intervjuvamo peka, je zelo zanimivo, če v ozadju vidimo in slišimo tudi različne zvoke iz pekarne.

Vendar pa moramo biti pozorni, da se glas intervjuvanca vedno dobro sliši. Zato je potrebno izbrati pravi mikrofon, ki nam bo omogočil, da na izbrani lokaciji dobimo kar najboljši zvok intervjuja. Najboljši je brezžični mikrofon, ki ga pritrdimo na intervjuvanca, lahko pa uporabiš tudi usmerjeni mikrofon iz roke ali usmerjeni mikrofon in mikrofonsko palico.

> *Več informacij o snemanju zvoka poišči v poglavju Zvok, glasba in zvočni efekti.*

Podrobnejša razlaga

Vsebinska priprava intervjuja

Pri vsebinski pripravi intervjuja, še posebej če poročamo z dogodkov, si lahko pomagamo s 5-K in 1-Z vprašanji.

- *Kaj* se je zgodilo?
- *Kdo* je vključen?
- *Kje* se je zgodilo?
- *Kdaj* se je zgodilo?
- *Kako* se je zgodilo?
- *Zakaj* se je zgodilo?

Pomembno je, da intervjuvanca že vnaprej spoznamo in si preberemo ali ogledamo kakšen intervju, ki je bil z njim narejen že prej. Tako mu ni potrebno še enkrat postavljati vprašanj, na katera je že velikokrat odgovarjal oz. ga lahko soočiš z že danimi odgovori in ga prosiš za komentar. Tako se lahko tudi izogneš osnovnim vprašanjem, ki se jih ponavadi sprašuje, saj če je nekdo v kratkem času na njih že velikokrat odgovoril, ga lahko to vznevolji.

Enostavna vprašanja (na primer: ‘Ali se lahko predstavite’) je najbolje spraševati na začetku intervjuja. Tako se bo intervjuvanec sprostil in navadil na snemanje in bo lažje odgovarjal na bolj kompleksna vprašanja.

Ni časa za pripravo? Ni panike!

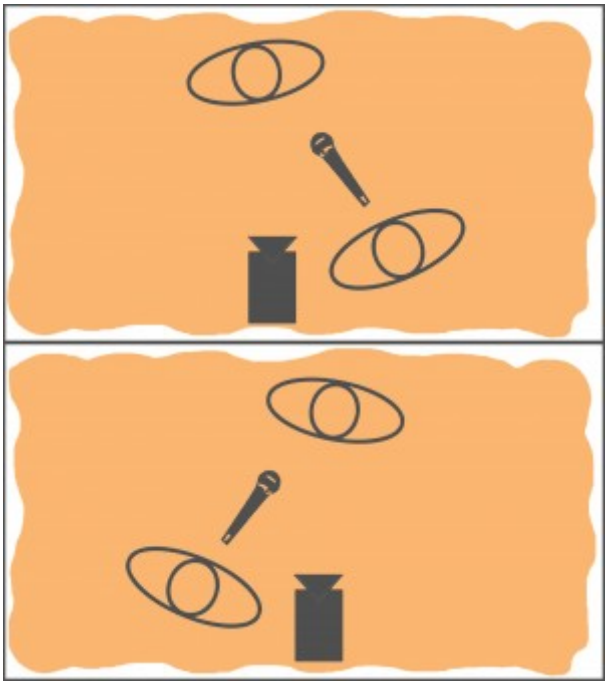
Včasih enostavno nimaš časa, da se kot novinar (spraševalec) vnaprej pripraviš. Takrat enostavno postavi zgoraj opisana 5-K in 1-Z vprašanja. Intervju ti namreč omogoča, da se o vsem pozanimaš ravno s postavljanjem vprašanj. Tudi če ne veš točno, kdo stoji pred tabo, ga najprej enostavno prosiš, da se predstavi, in že s tem dobiš več informacij o njem. Seveda pa je pomembno, da veš vnaprej, na katero temo se dela intervju.

Postavitev intervjuja

Najprej se moraš odločiti, ali bo na sliki viden le intervjuvanec ali tudi novinar. Ta odločitev tudi vpliva na to, s koliko kamerami bo posnet intervju.

Bodi posebej pozoren na osvetlitev. Zelo pomembno je, da je obraz intervjuvanca dobro viden.
Že vnaprej je potrebno tudi določiti, kateri filmski plani bodo uporabljeni in kateri rakurzi (v profesionalnih produkcijah je to določeno že v scenariju oz. storyboardu).

Če snemamo samo intervjuvanca, naj ta stoji pred kamero, novinar naj se postavi levo ali desno od kamere, oba pa se morata gledati v oči.

Položaj kamere, mikrofona, novinarja in intervjuvanca – snemano z leve in desne.

> *Intervjuvanec ne sme biti viden preveč iz profila. Videti moramo obe očesi.*

Zelo pomembno je tudi, da pazimo na ozadje slike. Razen če se zavestno za to ne odločimo, je bolje, da v ozadju

ne vidimo neprijetnih stvari, npr. odpadkov ali nekoga, ki počne nekaj, kar je za sliko nepomembno in samo jemlje pozornost. Pogosto se tudi zgodi, da je kakšen objekt neustrezno umeščen na sliko in nato pride do komičnih situacij, na primer nekomu ‘raste’ ulična svetilka iz glave.

> *Velikokrat je smiselno, da postavimo intervjuvanca v okolje, ki je povezano z njegovo dejavnostjo ali tematiko. Lahko uporabiš tudi tipične rekvizite, kot je npr. stetoskop za zdravnika. Vendar je to že tako pogosto uporabljeno, da je morda bolje najti kak nov način, ki je manj stereotipen.*

Ne pozabi narediti nekaj slikovnega materiala vezanega na lokacijo snemanja ali temo, ki ga boš po potrebi lahko uporabil v montaži (npr. kot uvod). Le-ta se lahko posname pred, med ali po snemanju intervjuja. Z njim lahko popestriš celoten posnetek.

Filmski plani za intervju

Pri snemanju intervjuja lahko uporabiš vse filmske plane. Total na začetku je ustrezen za prikaz celotne lokacije intervjuja. Srednji plan je dober za prikaz intervjuvanca, izraze obraza, geste, govorico telesa. Detajli pa so ustrezni za še bolj podrobne prikaze izrazov obraza ali delov telesa, npr. rok.

Naj bo novinar (spraševalec) na sliki viden?

Že pred snemanjem intervjuja se je potrebno odločiti, ali bo na sliki viden tudi novinar. Odločitev je odvisna od več dejavnikov. Če vsaj od časa do časa vidimo novinarja in snemalno ekipo, postane za gledalce situacija bolj razumljiva, bolj se zaveda celotne slike. Gledalec tako ne dojema intervjuja le enostransko, to, kar je prikazano, ampak širše.

Predvsem za projekte, ki se delajo z mladimi (v snemalni in novinarski ekipi), je pomembno, da se le-ti lahko kasneje vidijo na sliki. To je zanje tudi potrditev in dokaz za druge, da so pri izdelavi res sodelovali.

Odločitev, ali naj novinarja prikažemo na sliki, je odvisna tudi od tega, kakšno vlogo ima pri izdelavi. Če le postavlja vprašanja, pri čemer osebno mnenje ne igra nobene vloge, potem ni potrebno, da je viden na sliki.

Če pa je novinar na primer v reportaži, rdeča nit oddaje, potuje lahko recimo naokrog in predstavlja različne lokacije in ljudi, takrat naj bo vsekakor viden in naj sam tudi posname pripoved oz. off zvok.

V dokumentarnem filmu je možno uporabiti eno ali drugo možnost, odvisno je od tega, kakšno vlogo igra v filmu novinar. V nekaterih dokumentarnih filmih novinarja sploh ne zaznamo, ne vidimo ga ne pred kamero niti ne slišimo v off zvoku, če je ta uporabljen. Film je lahko zgrajen npr. izključno na izjavah vprašanih in slikovnem materialu.

Izdelava intervjuja z eno kamero

Če se intervju snema samo z eno kamero, nosi kamerman veliko odgovornost, saj si ne more privoščiti napak v sliki ali zvoku. Poleg tega mora poskrbeti, da je intervju posnet tudi v različnih filmskih planih, zato je najbolje le-te določiti že vnaprej.

Na začetku ali koncu intervjuja lahko narediš tudi kakšen švenk. Na primer švenk se lahko začne pri oknu in se konča na osebi, ki jo intervjuvamo, ali pa se začne na vrhu stolpa in se zaključi na intervjuvancu in ves čas švenkanja lahko v ozadju že slišimo pogovor. Na koncu intervjuja pa lahko narediš švenk v obratno smer, torej z intervjuvanca na kakšen objekt ali ven iz postavitve intervjuja, na okno ali kakšno zgradbo.

> *Ker ni ravno enostavno narediti dober švenk in če snemaš samo z eno kamero in mora biti posneti material brezhiben, lahko švenk narediš naknadno. Novinarju in intervjuvancu lahko dovoliš oz. ju prosiš, da se po koncu uradnega snemanja še pogovarjata, lahko o čemer koli (neformalni pogovor). V montaži lahko potem narediš postopen prehod (preliv) iz zadnjega stavka intervjuja na kader s švenkom; nesinhronost premikanja ustnic z zvokom sploh ne bo opazna.*

V neformalnem pogovoru po snemanju lahko tudi narediš nekaj bližnjih posnetkov dlani intervjuvanca, ki jih lahko v montaži dodaš tako, da pokriješ reze med vprašanji.

Pomembno pa je tudi, da je že pred začetkom snemanja narejen dogovor z vsemi udeleženimi, pri katerih vprašanjih se bo naredila kratka prekinitev, tako da lahko kamerman spremeni filmski plan in v sami sliki med pogovorom ne bo zoomov in drugih premikov. To se lahko stori na primer vsakih 5 vprašanj ali za vsako, ko se zamenja tema pogovora.

> *Vprašanja lahko tudi novinar postavlja mešano, v montaži pa montažer uredi odgovore v smiselno zaporedje. Tako lahko ustvariš še več menjave filmskih planov v končnem izdelku, kot jih je bilo narejenih med samim intervjujem. Če snemamo na tak način, je potrebno biti previden pri postavljanju vprašanj na samem snemanju.*

Izdelava intervjuja z več kamerami

Kadar snemaš intervju z več različnimi kamerami, se morajo kamermani med sabo dogovoriti, katere filmske plane bodo snemali. Na primer ena kamera lahko snema novinarja in intervjuvanca istočasno, druga pa enkrat enega in drugič drugega in to v različnih filmskih planih.

Tudi uporaba plan-kontraplan načina snemanja je v takšnih primerih zelo dobra. V tem primeru z eno kamero snemamo novinarja, z drugo pa intervjuvanca.

Video: Primer intervjuja s tremi različnimi kamerami in različnimi filmskimi plani ter rakurzi (total od zgoraj, srednji plan obeh oseb naenkrat, srednji plan in bližnji plani vsake osebe posebej po principu plan-kontraplan) – DE

Prav posebej je potrebno poudariti, da ne sme priti do preskokov kamer na osi akcije med novinarjem in intervjuvancem (več si preberi v poglavju *Osnove montažnega mišljenja*). Lahko uporabiš vse kamere na stativih, lahko pa dodaš tudi kamero, ki je mobilna in se premika naokrog. Odvisno je od tega, kakšne posnetke želiš. Mobilna kamera doda več dinamike v sliko in je pogosto uporabljena v mladinskih oddajah. Ravno tako lahko za bolj dinamičen stilističen učinek med snemanjem uporabljaš hitre zoome ven ali not.

Kako naj se med intervjujem vede novinar?

Med samim intervjujem je zelo pomembno, da novinar zbrano posluša odgovore. Le takrat namreč lahko postavi ustrezna podvprašanja in spremlja, ali prejema pričakovane odgovore ali pa morda intervjuvanca ‘odnaša’ s teme. Dober novinar tudi išče očesni stik in daje nasprotni strani občutek, da je razumljena in slišana in da ne govori zgolj za kamero.

Pomembno je tudi, da novinar jasno in razumljivo postavlja vprašanja, tako da jih bo intervjuvanec razumel in tudi da jih boš po potrebi lahko uporabil v montaži, kadar odgovor sam po sebi ne bo razumljiv.

> *Novinar se mora tudi zavedati, da njegov izraz obraza vpliva tudi na izraz obraza intervjuvanca. Če se velikokrat nasmehne, bo to storila tudi nasprotna stran.*

Po pravilu moraš večinoma postavljati odprta vprašanja, tako da boš v odgovor dobil odgovore v celih stavkih in ne le posameznih besed.

> *Zaprto vprašanje: ‘Vam je mesto všeč?’ bo verjetno odgovorjeno z: ‘Da’ ali: ‘Ne’ in v sam intervju ne bo doprineslo veliko informacij.*
>
> *Odprto vprašanje bi bilo v tem primeru: ‘Zakaj ti/vam je mesto všeč?’ Intervjuvanec je v tem primeru primoran podati razloge in odgovoriti v bolj kompleksnem stavku.*

Poleg tega lahko intervjuvanca prosiš, da vedno odgovarja v celih stavkih oz. v odgovoru povzame vprašanje.

> *Vprašanje: “Kaj se je danes dogajalo na dnevu odprtih vrat?”*
>
> *Odgovor z integriranim vprašanjem: “Danes, na dnevu odprtih vrat, so si lahko obiskovalci ogledali vse oddelke na univerzi.”*

V montaži lahko v takem primeru izrežeš vsa vprašanja novinarja.

Anketa – posebna vrsta intervjuja

Pri snemanju ankete veljajo ista pravila glede postavitev novinarja, kamere in intervjuvanca kot pri intervjuju. Slednji stoji nasproti kamere in gleda novinarja, ki stoji levo ali desno od kamere. Mimoidoči pa naj bodo vkomponirani v zlati rez levo ali desno. Menjava filmskih planov in položaja novinarjae glede na kamero, ki naj bo enkrat desno in drugič levo, bo naredila posnetke bolj zanimive.

Da je snemalna ekipa bolj mobilna, se anketa ponavadi snema s kamero iz roke (lahko tudi za na rame, če imaš dostop do takšne kamere). Podnevi je, kar se svetlobe tiče, ponavadi dovolj dnevna svetloba, ponoči se lahko uporabi tudi obstoječa svetloba, npr. v mestu, kjer se lahko postavite nekam, kjer je osvetljeno, lahko pa se na kamero pričvrsti dodatna luč.

Video: Primer intervjuja z dvema mobilnima kamerama (Redaktion Jeco) – DE

> *Pri snemanju ankete je težko istočasno še zbirati pisne izjave o strinjanju za objavo posnetkov, zato je smiselno, da privolitev posnameš na kamero pred ali na koncu vprašanj. Kot prvo ali zadnje vprašanje lahko vprašaš: 'Ali lahko posnetke objavimo na televiziji, internetu…?). Posnetek bo tako dokaz o privolitvi.*

Montaža intervjuja

Pred montažo oz. še bolje, pred samim snemanjem se je potrebno odločiti, kako dolg naj bo intervju. Šele potem se loti urejanja posnetkov samega intervjuja in tudi slikovnega materiala. Za orientacijo lahko uporabiš seznam postavljenih vprašanj. Zraven prvotnih odgovorov dodaj še odgovore na podvprašanja, če so bila postavljena. Da dobiš boljši pregled na odgovore, jih lahko na kratko zapišeš, še lažja pa je montaža, če vse odgovore pretipkaš, tako da lahko že na papirju skrajšaš ali izločiš odgovore, ki jih ne potrebuješ, in odgovore tudi po potrebi poljubno razporediš.

> *Včasih je bolj kot sam odgovor pomembno izražanje čustev intervjuvanca. Razmisli, ali želiš tudi kaj takega uporabiti v montaži, čeprav ne vsebuje jasnega besednega odgovora.*

Če so odgovori podani v celih stavkih, potem lahko v montaži povsem odstraniš vprašanja, tako lahko intervju tudi skrajšaš.

Včasih se ne moreš izogniti rezom, ki niso najboljši, še posebej, če želiš intervju skrajšati. Če ni možno najti dobrega reza, lahko dolgim slikovno enoličnim odgovorom še vedno v montaži dodaš off zvok in različen slikovni material oz. povsem utišaš originalni zvok in odgovor na kratko sam pojasniš v off zvoku.

Da je intervju tudi slikovno zanimiv, naj bo dolžina enega kadra nekje 10 sekund, nato pa naj pride do menjave filmskega plana in rakurza. Vendar pa je odvisno tudi od stila intervjuja, ki ga želiš imeti. Intervju lahko namesto z menjavo filmskega plana in rakurza popestriš tudi z različnim slikovnim materialom, s katerim 'pokriješ' odgovore.

> *Obstaja nestrinjanje med različnimi ustvarjalci, ali naj slikovni material prikazuje to, o čemer se govori, ali pa naj se vsebina ne podvaja. To je seveda odvisno od konteksta, v katerem boš intervju posnel oz. uporabil. Če prikazuješ skateboarderja, na svojem bordu, potem ni potrebe, da on ali ona še istočasno pojasni, kaj počne, saj to sami vidimo. Če pa ravnokar izvaja nek nov težek trik, je smiselno, da poleg slike to pojasni tudi z besedami, saj ga bodo tako gledalci bolje razumeli.*

Montaža zvoka pri intervjuju

V osnovi je najbolj pomembno, da uravnaš glasnost vprašanj, če jih boš pustil v montaži, in odgovorov. Razni zvoki, kot so tleskanje z jezikom, 'eee-ji' in 'hmmm-i', se lahko odstranijo. Rezi so lepši, če besedo, ki sledi, npr. začetek odgovora po novinarjevem vprašanju, slišimo še preden vidimo naslednji kader. Na primer slišimo lahko

že začetek odgovora, v kadru pa nekaj trenutkov še vedno vidimo novinarja, preden slika ‘preskoči’ na intervjuvanca.

Če smo intervju posneli po načelu plan-kontraplan, je zanimivo tudi, da občasno pokažemo npr. novinarja, kako posluša intervjuvanca, ki govori, in obratno.

Pogoste napake

1. Ena od pogostih napak je, da mikrofona ne pričvrstiš dovolj blizu ust intervjuvanca (10–15 cm) ali ta ni usmerjen v smer ust; lahko se tudi zgodi, da se premakne med snemanjem.
2. Pogosto se premalo pozornosti posveča osvetlitvi. Pravilna osvetlitev zahteva kar nekaj časa in potrpežljivosti za postavitev.
3. Če uporabljamo drugo kamero, ki je mobilna, moramo biti pozorni, da ostane na osi akcije.
4. Velikokrat posnamemo intervjuvanca preveč iz profila. Bodi pozoren, da se vidita obe očesi.
5. Večkrat se zgodijo tudi napake pri kontinuiteti rekvizitov, npr. pri enem vprašanju ima intervjuvanec kozarec v eni roki, kot naslednje pa vidimo odgovor, kjer ima kozarec v drugi roki, nismo pa videli, da ga je prestavil.

Vaje

1. Oglej si različne intervjuje na televiziji in internetu ter opazuj, kako so narejeni (kateri filmski plani so uporabljeni, rakurzi, osvetlitev …) in kako so zmontirani.
2. Razmisli, kako bi postavil intervju na različnih lokacijah in pod različnimi pogoji oz. kako bi izvedel snemanje ankete.
3. Posnemi simuliran intervju. Intervjuvanec naj namenoma naredi kakšno napako, npr. odgovori samo z ‘Da’ ali ‘Ne’, pri tem pa opazuj, ali se bo novinar tega zavedal. Poleg intervjuja posnemi še slikovni material, ki ga boš uporabil v montaži, da predstaviš lokacijo ali temo.
4. Oglej si posnetke. Oceni, kako dobro so izbrani filmski plani, kakšna je svetloba, zvok, sama vsebina intervjuja, kakovost slikovnega materiala …

Sorodne teme in zunanji viri

Poglavja: Kamera – osnove / Kamera – napredno /Osnove osvetlitve / Zvok, glasba in zvočni efekti

Metodologija

V tem poglavju si lahko prebereš zelo podrobno o tem, kako izdelati intervju. Če delaš s skupino mladih oz. otrok, lahko to poglavje zanje predstavlja preveč informacij. Določene dele lahko preskočite in se potem, ko se dogovorite o osnovni postavitvi intervjuja, torej osnovnih filmskih planih, načinu snemanja zvoka in osnovni svetlobi, takoj premaknete k vsebinski pripravi oz. raziskavi ali kar samem snemanju. Udeleženci naj tudi kmalu dobijo priložnost, da si posnetke ogledajo. Ogledate si jih lahko takoj po snemanju in se že takrat pogovorite o

tem, kaj je dobro in kaj bi bilo potrebno še izboljšati, in tako gradite znanje korak za korakom.

Terminologija

originalni zvok, off zvok, 5-K in 1-Z vprašanja, izjava o strinjanju z objavo posnetkov, slikovni material, objektivi, filmski plani, brezžični mikrofon, usmerjeni mikrofon, asinhronost, os akcije, kamera za na rame, zlati rez, montažer, plan-kontraplan, napaka v kontinuiteti rekvizitov